

แนวโน้มของราคาวารสารในปี ค.ศ. 1998

วงศ์สว่าง เชาว์ชติ *

ปัจจุบันสำนักพิมพ์ได้พัฒนาใช้เทคโนโลยีในการผลิตวารสารให้ออกมาหลายรูปแบบ เพื่อสนองความต้องการทั้งของบรรณารักษ์และของผู้ใช้ เช่น สิ่งตีพิมพ์ ซีดีรอม อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบรรณารักษ์ต้องพิจารณาว่าวารสารลักษณะใดจะเหมาะสมกับห้องสมุดของตนทั้งในแง่เนื้อหา ในแง่ การให้บริการ และในแง่ราคา ซึ่งหากมีเหตุผลสมควรบรรณารักษ์อาจพิจารณาขอรับวารสารชื่อเดียวกันในทั้งสามรูปแบบก็ย่อมได้ หรือในบางครั้งสำนักพิมพ์อาจมีนโยบายบังคับขายให้บอกรับเป็นชุด เช่น สำนักพิมพ์ MCB กำหนดราคาขอรับวารสารชื่อ Library Review ใน 3 ลักษณะคือ สิ่งตีพิมพ์ ซีดีรอมและออนไลน์ ในราคารวม ๙1,449.00 กรณีเช่นนี้บรรณารักษ์ไม่มีทางเลือกนอกจากพิจารณาว่าจะมีงบประมาณเพียงพอหรือไม่ บางสำนักพิมพ์ก็ใช้กลยุทธ์เสนอส่วนลด หากบอกรับวารสารที่เป็นทั้ง สิ่งตีพิมพ์และ e-journal กรณีเช่นนี้บรรณารักษ์มักไม่มั่นใจว่าจะได้รับส่วนลดนั้นตลอดไป บางคนมีความรู้สึกว่าจะคงจะเป็นการลดให้ในระยะแรกหรือปีแรกเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเสียมากกว่า

จากสถานการณ์ข้างต้นทำให้บรรณารักษ์ต้องตระหนักถึงแนวโน้มของตลาดวารสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเตรียมวางแผนการใช้งบประมาณอย่างรอบคอบ อย่างไรก็ตามในการวางแผนระยะสั้นนั้น วารสารที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ยังคงเป็นรายการสำคัญของห้องสมุด มีห้องสมุดไม่มากนักที่งดบอกรับวารสารที่เป็นสิ่งตีพิมพ์เพื่อไปบอกรับวารสารที่เป็นอย่างอื่น ดังนั้นในการจัดเตรียมงบประมาณสำหรับวารสารที่เป็นสิ่งตีพิมพ์จะยังคงใช้ฐานเดิมเสียเป็นส่วนใหญ่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ราคาวารสารในปี 1997

แผนกวารสารของบริษัท Blackwell ได้ทำการสำรวจสถานการณ์ราคาวารสารในปี 1997 และพบว่า วารสารที่ตีพิมพ์ในประเทศต่าง ๆ มีการขึ้นราคาแตกต่างกัน ตามตารางต่อไปนี้

	จำนวนซื้อที่สำรวจ	เพิ่มจาก 1996 (%)	ราคาเฉลี่ย 1997 (£)
อังกฤษ	879	11.62	295.28
อเมริกา, แคนาดา	698	7.89	345.73
อื่น ๆ	430	7.33	423.49
รวม	2,007	9.12	340.30

ตารางที่ 1 ราคาวารสาร ปี 1996 - 1997 แยกตามประเทศที่ผลิต

นอกจากนี้ Blackwell ยังเสนอข้อมูลราคาวารสารแยกตามสาขาวิชา ดังนี้

	จำนวนซื้อที่สำรวจ	เพิ่มจาก 1996 (%)	ราคาเฉลี่ย 1997 (£)
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	841	7.36	112.33
แพทยศาสตร์	203	10.67	306.58
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	963	9.27	546.49
รวม	2,007	9.12	340.30

ตารางที่ 2 ราคาวารสาร ปี 1996 - 1997 แยกตามสาขาวิชาหลัก

อย่างไรก็ตามในแง่ของตลาดวารสารในอเมริกานั้น บริษัท EBSCO ได้ทำการสำรวจวารสารในปี 1997 เช่นกัน และพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วจะมีการขึ้นราคาในระหว่าง 10% - 12% ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับผลการสำรวจของ Association of Research Libraries ที่ว่า โดยภาพรวมแล้วอัตราเฉลี่ยของการขึ้นราคาอยู่ที่ 10.7% แต่วารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดแพทย์มีอัตราราคาเพิ่มมากกว่าอัตราเฉลี่ยโดยทั่วไป คือ 11.9%

ราคาวารสารในปี 1998

บริษัท EBSCO ได้คาดการณ์ว่าในปี 1998 วารสารที่ตีพิมพ์ในอเมริกาจะมีราคาเพิ่มขึ้นประมาณ 10% - 11% ส่วนวารสารที่ตีพิมพ์ในประเทศอื่นจะขึ้นราคา ประมาณ 9% - 11% ในขณะที่ Lee Ketcham และ Kathleen Born ได้ทำการสำรวจและสรุปว่าวารสารในปี 1998 จะมีราคาขึ้นโดยเฉลี่ยแยกตามสาขาวิชาดังนี้

สาขาวิชา	จำนวนชื่อที่สำรวจ	ราคาในปี 1997 (S)	% ที่จะขึ้นราคา	ราคาในปี 1998 (S)	ราคาขึ้นโดยเฉลี่ย (%)
มนุษยศาสตร์					
- อเมริกา	563	42,456	7.0	45,428	5.0
- อื่น ๆ	572	86,367	4.0	89,822	
สังคมศาสตร์					
- อเมริกา	1,464	336,887	11.0	373,945	8.3
- อื่น ๆ	1,402	698,640	7.0	747,545	
วิทยาศาสตร์					
- อเมริกา	1,084	582,287	12.0	652,161	9.1
- อื่น ๆ	1,645	1,561,494	8.0	1,686,410	

ตารางที่ 3 ราคาวารสารปี 1997 - 1998

ข้อคิดเห็นโดยสรุป

จากการศึกษาข้อมูลที่มีการเผยแพร่ข้างต้น บรรณารักษ์สามารถนำตัวเลขต่าง ๆ มาศึกษาและเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของห้องสมุดของตนเพื่อการประมาณการและวางแผนการใช้งบประมาณบอกรับวารสารให้ใกล้เคียงกับสภาพเศรษฐกิจในอนาคตให้มากที่สุด ทั้งนี้บรรณารักษ์จะต้องตระหนักถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องเพิ่มเติมด้วย เช่น อัตราการแลกเปลี่ยนสกุลเงิน อัตราการเพิ่มของงบประมาณ นโยบายการบอกรับวารสารของผู้บริหาร เป็นอาทิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

1. "EBSCO announces projections for 1998 subscriptions." **Computers in Libraries** 17, 5 (May 1997) : 8.
2. Ketcham, Lee and Born, Kathleen. "Unsettled times, unsettled prices : LJ's 37th annual periodical price survey." **Library Journal** 122, 7 (April 15, 1997) : 42 - 47.
3. "Periodical prices 1997." **The Library Association Record** 99 (May 1997) : 226.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย